

GŁÓWNY URZĄD MIAR

SPRAWOZDANIE

**z realizacji zadań Biura Służby Nadzoru
Metrologicznego i Probierczego w 2005 roku**

Warszawa, styczeń 2006 r.

WSTĘP

Biuro Służby Nadzoru Metrologicznego i Probierczego (BSN) realizowało w 2005 roku zadania określone w regulaminie organizacyjnym Głównego Urzędu Miar.

W ramach nadzoru sprawowanego przez Prezesa GUM przeprowadzono kontrole w zakresie przestrzegania ustawy z dnia 11 maja 2001 r. Prawo o miarach (Dz. U. z 2004 r. Nr 243, poz. 2441 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 3 kwietnia 1993 r. Prawo probiercze (Dz. U. Nr 55, poz. 249 z późn. zm.).

W zakresie przeprowadzanych kontroli stosowane są następujące akty wykonawcze do ww. ustaw:

- rozporządzenie MGPIPS z dnia 12 czerwca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad przeprowadzania kontroli przez pracowników urzędów miar (Dz. U. Nr 132, poz. 1227),
- rozporządzenie MGPIPS z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych (Dz. U. Nr 77, poz. 730),
- rozporządzenie MGIP z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej oraz zakresu tej kontroli (Dz. U. Nr 74, poz. 653),
- rozporządzenie MGPIPS z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie wymagań metrologicznych, którym powinny odpowiadać przyrządy pomiarowe do dynamicznego pomiaru objętości lub masy cieczy innych niż woda (Dz. U. Nr 77, poz. 731),
- rozporządzenie MGIP z dnia 11 lutego 2005 r. w sprawie zezwoleń na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie instalacji lub napraw oraz sprawdzania urządzeń rejestrujących stosowanych w transporcie drogowym – tachografów samochodowych (Dz. U. Nr 33, poz. 295),
- rozporządzenie MGPIPS z dnia 16 kwietnia 2004 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez pracowników administracji probierczej (Dz. U. Nr 94, poz. 914),
- rozporządzenie MGPIPS z dnia 8 kwietnia 2004 r. w sprawie wyrobów z metali szlachetnych (Dz. U. Nr 76, poz. 715).

W 2005 roku kontrolami głównie objęto:

- w zakresie metrologii:
 - przyrządy pomiarowe znajdujące się w użytkowaniu,
 - przedsiębiorców, którzy uzyskali zezwolenia Prezesa Głównego Urzędu Miar na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie instalacji lub napraw oraz sprawdzania urządzeń rejestrujących stosowanych w transporcie drogowym – tachografów samochodowych,
- w zakresie probiernictwa:
 - sprzedawców i wytwórców wyrobów ze stopów metali szlachetnych.

Pracownicy BSN przeprowadzili następujące kontrole:

Kontrole stacji paliw

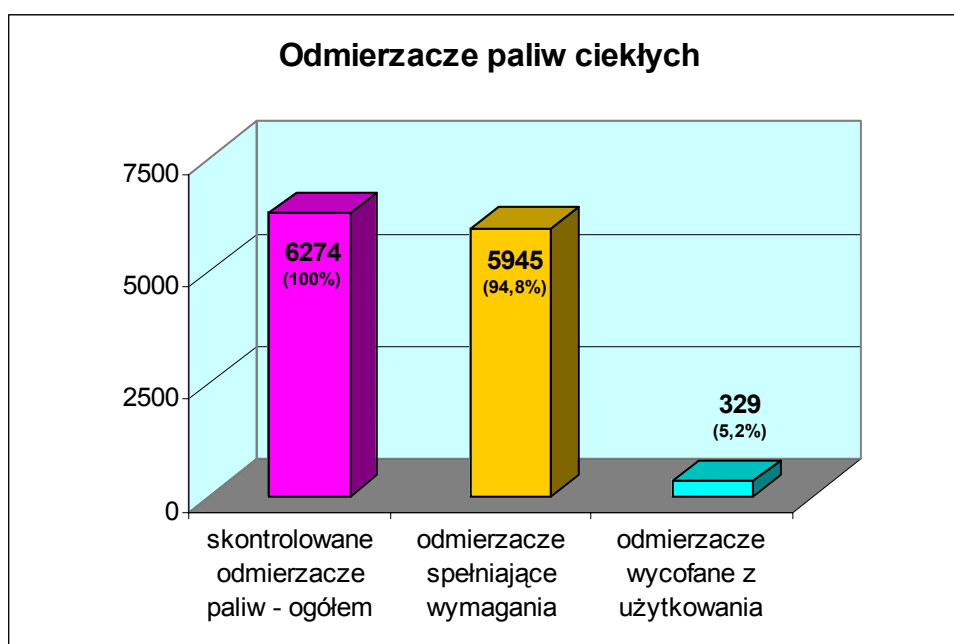
Na terenie kraju skontrolowano łącznie **613** stacji paliw ciekłych, z tego w **135** jednostkach (22,0%) stwierdzono nieprawidłowości. Kontrolom poddano w szczególności odmierzacze paliw P95, U95 i ON ze względu na fakt, że z nich jest największa sprzedaż paliwa na stacjach:

- łącznie skontrolowano **6.274** odmierzaczy, z tego:
 - kontrolą metrologiczną objęto – **1.382** szt. (22,0 %),
 - natomiast kontrolą formalną – **4.892** szt. (78,0 %),
- w wyniku kontroli wycofano z użytkowania **329** szt. (5,2 %) odmierzaczy paliw,
- ponadto dokonano kontroli **126** szt. niżej wymienionych przyrządów pomiarowych stosowanych na stacjach paliw, kwestionując **15** szt. (11,9%) z uwagi na brak ważnego dowodu ich legalizacji:
 - manometry do pomiaru ciśnienia w ogumieniu pojazdów mechanicznych – 25 szt., w tym zakwestionowano 10 szt.
 - zbiorniki pomiarowe – 65 szt.
 - liczniki energii elektrycznej – 7 szt.
 - mierniki wysokości napełniania zbiorników pomiarowych – 18 szt.
 - wagi samochodowe – 2 szt., w tym zakwestionowano 1 szt.
 - wodomierze – 7 szt., w tym zakwestionowano 4 szt.
 - gazomierze – 2 szt.

Na winnych naruszenia przepisów ustawy Prawo o miarach nałożono **134** mandaty karne na kwotę **35.000** zł oraz skierowano **1** wniosek o ukaranie do sądu grodzkiego.

Główne powody wycofywania odmierzaczy z eksploatacji to:

- użytkowanie odmierzaczy paliw, których błędy wskazań przekroczyły graniczne błędy dopuszczalne ($\pm 0,5\%$ odmierzanej dawki paliwa),
- użytkowanie odmierzaczy paliw, w których stwierdzono brak lub uszkodzone cechy legalizacyjne,
- użytkowanie odmierzaczy paliw bez ważnych dowodów kontroli metrologicznej.

Szczegółowe dane z kontroli stacji paliw przedstawia tabela nr 1.

Kontrole jednostek handlowych oraz punktów skupu i składów materiałów

a) Na terenie kraju skontrolowano łącznie **291** jednostek handlowych, z tego w **101** jednostkach (34,7 %) stwierdzono nieprawidłowości,

- ogółem skontrolowano **1.354** szt. przyrządów pomiarowych, w tym:
 - **1.273** wagi, kwestionując ogółem **294** szt. (23,1%) z powodu:
 - braku ważnego dowodu legalizacji – **157** szt. (12,3 %),
 - innych nieprawidłowości (najczęściej z powodu złego wypoziomowania wagi) – **137** szt. (10,8%).
 - **5** odważników klasy M2, które posiadały aktualne dowody legalizacji,

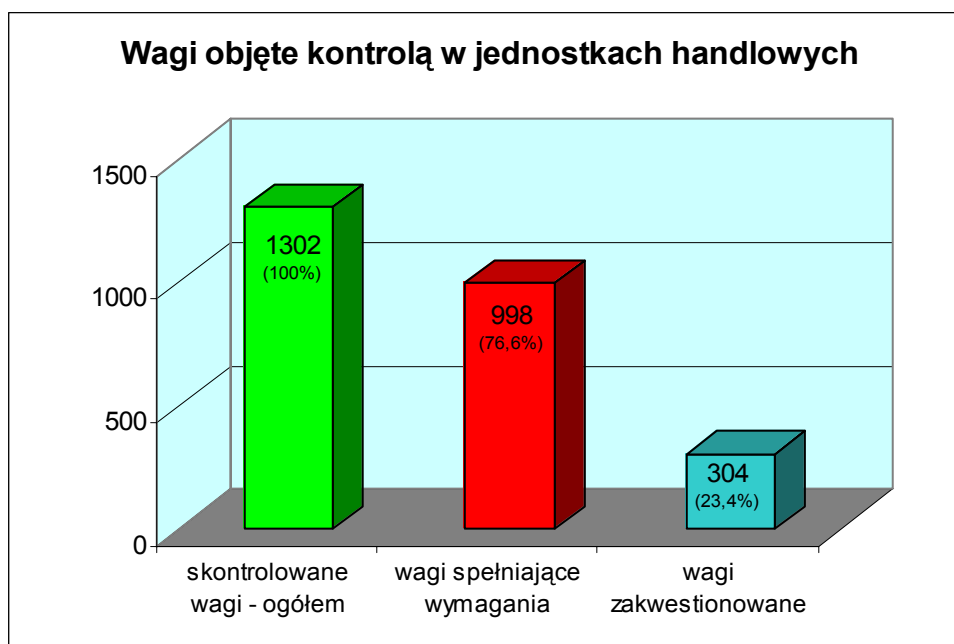
- 76 szt. przyrządów do pomiaru długości, kwestionując z powodu braku ważnego dowodu legalizacji 59 szt. (77,6 %).

Na winnych naruszenia przepisów ustawy Prawo o miarach nałożono 73 mandaty karne na łączną kwotę 13.450 zł., udzielono 27 pouczeń ustnych oraz skierowano 1 wniosek o ukaranie do sądu grodzkiego.

b) Kontrolą objęto 11 punktów skupu oraz składów materiałów, z tego w 7 jednostkach (63,6 %) stwierdzono nieprawidłowości:

- ogółem skontrolowano formalnie 29 wag, z tego zakwestionowano 10 szt. (34,5%) z powodu:
 - braku ważnego dowodu legalizacji – 7 szt. (24,1 %),
 - złego wypoziomowania wagi – 3 szt.

Na winnych naruszenia przepisów ustawy Prawo o miarach nałożono 7 mandatów karnych na łączną kwotę 1.900 zł.

Szczegółowe dane z kontroli jednostek handlowych przedstawia tabela nr 2.

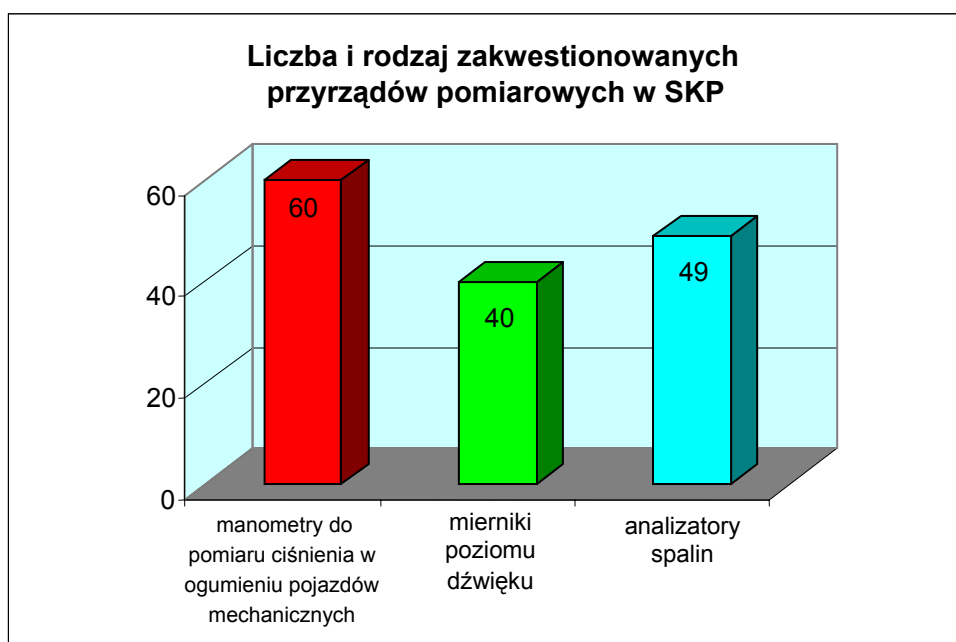
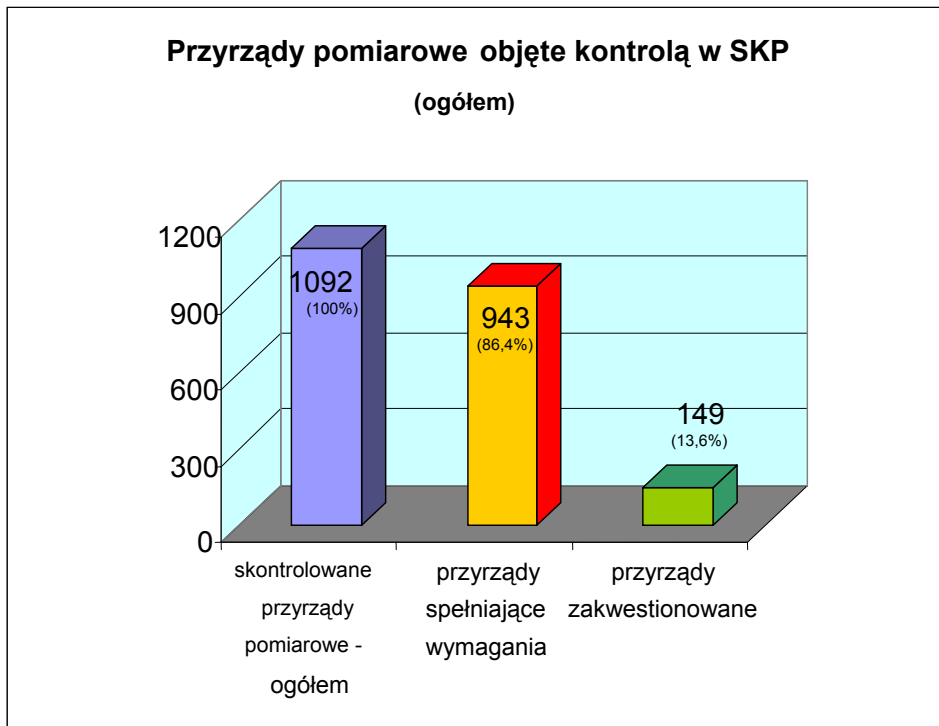
Kontrole stacji kontroli pojazdów

Kontrolą objęto ogółem 372 stacje kontroli pojazdów samochodowych (SKP) na terenie kraju, z tego w 92 jednostkach (24,7 %) stwierdzono nieprawidłowości:

- ogółem skontrolowano 1.092 szt. przyrządów pomiarowych, kwestionując 149 szt. (13,6 %) z powodu braku ważnego dowodu legalizacji, w tym:

- **49** analizatorów spalin samochodowych,
- **40** mierników poziomu dźwięku,
- **60** manometrów do pomiaru ciśnienia w ogumieniu pojazdów.

Na winnych naruszenia przepisów ustawy Prawo o miarach nałożono **88** mandatów karnych, na łączną kwotę **20.400** zł. oraz udzielono **4** pouczeń ustnych.

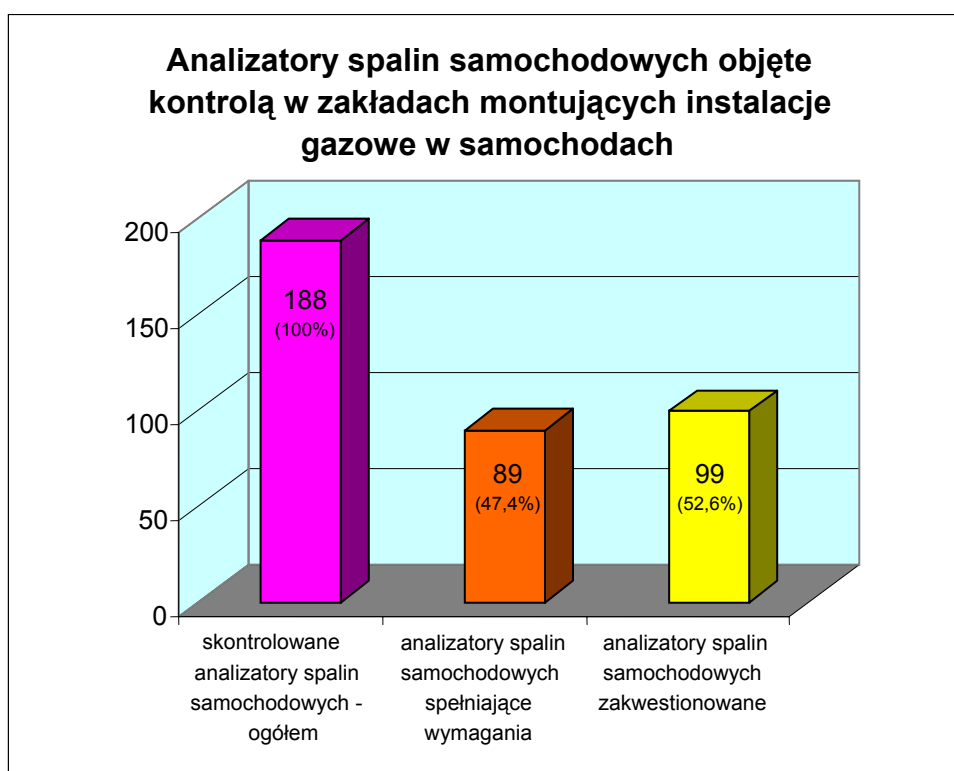

Szczegółowe dane z kontroli stacji kontroli pojazdów przedstawia tabela nr 3.

Kontrole firm dokonujących montażu instalacji przystosowującej typ pojazdu do zasilania gazem

Kontrolą objęto ogółem **206** jednostek, z tego w **97** jednostkach (47,1 %) stwierdzono nieprawidłowości:

- ogółem skontrolowano **188** szt. analizatorów spalin samochodowych, kwestionując **99** szt. (52,6 %) z powodu braku ważnego dowodu legalizacji,
- na winnych naruszenia przepisów ustawy Prawo o miarach nałożono **92** mandaty karne, na łączną kwotę **26.000** zł, udzielono **3** pouczeń ustnych oraz skierowano **2** wnioski o ukaranie do sądów grodzkich.

Szczegółowe dane z kontroli zakładów montujących instalacje gazowe w samochodach przedstawia tabela nr 4.

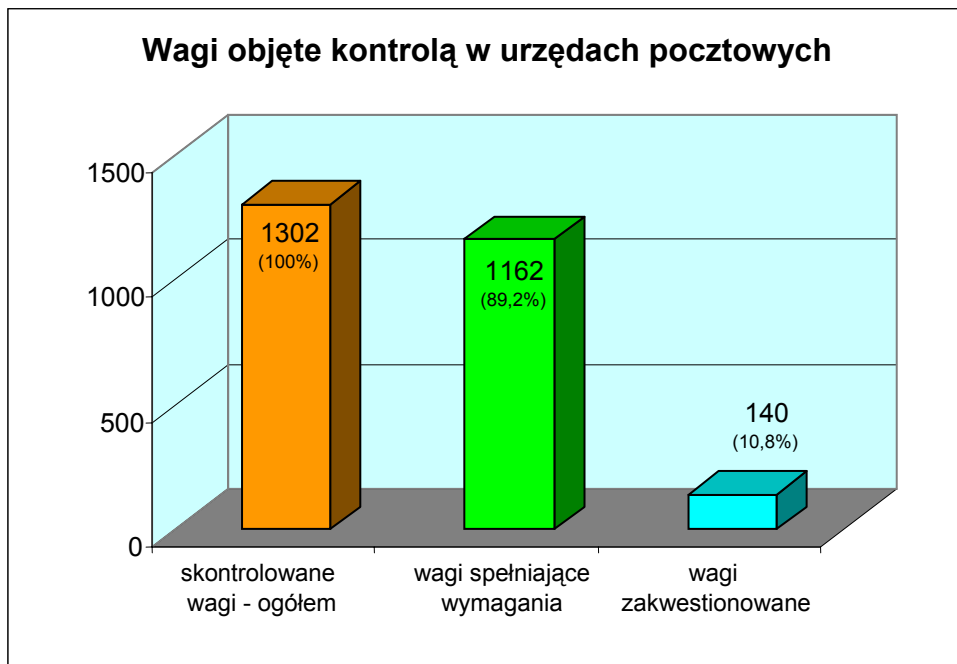
Kontrole urzędów pocztowych

Kontrolą objęto ogółem **289** urzędów pocztowych, z tego w **65** jednostkach (22,5 %) stwierdzono nieprawidłowości:

- ogółem skontrolowano **1.303** szt. przyrządów pomiarowych, w tym:
 - **1.302** wagi, kwestionując **140** szt. (10,75%), z czego:

- z powodu braku ważnego dowodu legalizacji – **85** szt. (6,5 %),
- innych nieprawidłowości (najczęściej z powodu złego wypoziomowania wagi) – **55** szt.
- **1** odważnik klasy M2, który został zakwestionowany z powodu braku ważnego dowodu legalizacji.

Na winnych naruszenia przepisów ustawy Prawo o miarach nałożono **32** mandaty karne na łączną kwotę **5.100** zł. oraz udzielono **33** pouczeń ustnych.

Szczegółowe dane z kontroli urzędów pocztowych przedstawia tabela nr 5.

Kontrole probiercze

Kontrolą objętych zostało ogółem **412** jednostek prowadzących sprzedaż wyrobów ze stopów metali szlachetnych, w tym:

- **244** sklepy jubilerskie,
 - **168** zakłady złotnicze,
- w **77** jednostkach (18,7%) zakwestionowano ogółem **3.160** szt. wyrobów, z tego:
- **1.264** szt. wyrobów ze stopów złota,
 - **1.896** szt. wyrobów ze stopów srebra.

Na winnych naruszenia przepisów ustawy Prawo probiercze nałożono **76** mandatów karnych na łączną kwotę **18.000** zł oraz skierowano **jedną** sprawę do prokuratury (zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa).

Szczegółowe dane z kontroli probierczych przedstawia tabela nr 6.

Kontrole podmiotów działających na podstawie uzyskanych zezwoleń lub decyzji Prezesa GUM

W okresie od czerwca do grudnia ub. r. przeprowadzono kontrole **227** przedsiębiorców, którzy uzyskali zezwolenia Prezesa GUM na działalność gospodarczą w zakresie instalacji lub naprawy oraz sprawdzania urządzeń rejestrujących stosowanych w transporcie drogowym – tachografów samochodowych:

- w **59** przypadkach (26%) stwierdzono uchybienia w prowadzonej dokumentacji, w związku z czym zostały wystosowane zalecenia pokontrolne z określonym terminem ich realizacji,
- w **1** przypadku w wyniku stwierdzonych nieprawidłowości skierowano (oprócz zaleceń pokontrolnych) wnioski o ukaranie do sądu grodzkiego.

Zgodnie z § 1 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 października 2004 r. w sprawie opłat za czynności urzędowe wykonywane przez organy administracji miar i podległe im urzędy zostały naliczone opłaty za przeprowadzone kontrole, w łącznej kwocie **202.812,19 zł**.

PODSUMOWANIE

Prowadzone przez inspektorów BSN kontrole mają na celu uświadomienie użytkownikom przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej, sprzedawcom i wytwórcom wyrobów ze stopów metali szlachetnych, obowiązku przestrzegania przepisów ustaw: Prawo o miarach i Prawo probiercze. Inspektorzy, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, przede wszystkim pouczali kontrolowanych o obowiązujących przepisach prawa, a w skrajnych przypadkach zabezpieczali przyrządy pomiarowe (lub wyroby ze stopów metali szlachetnych) oraz

stosowali sankcje karne w stosunku do winnych naruszenia przepisów ustawy Prawo o miarach i ustawy Prawo probiercze.

Należności z mandatów karnych, wystawianych przez inspektorów GUM, wpływały na konto Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

Zakwestionowane przez kontrolujących przyrządy pomiarowe były zgłaszane do ponownej kontroli metrologicznej, natomiast wyroby z metali szlachetnych - do cechowania, za które to czynności pobierane były przez urzędy opłaty, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Reasumując powyższe należy stwierdzić, że w 2005 roku inspektorzy BSN:

- ogółem objęli kontrolą **2.421** jednostek, w tym w dziedzinie probiernictwa – **412** jednostek,
- w zakresie przestrzegania ustawy Prawo o miarach kontrolą objęto **10.366** szt. przyrządów pomiarowych, w tym w **497** jednostkach zakwestionowano **1.096** szt. (10,6 %) przyrządów,
- w zakresie przestrzegania ustawy Prawo probiercze zakwestionowano **3.160** szt. wyrobów z metali szlachetnych w **77** jednostkach wprowadzających te wyroby do obrotu,
- z tytułu stwierdzonych nieprawidłowości nałożonych zostało ogółem **502** szt. mandatów karnych na łączną kwotę **119.850** zł. (w tym w probiernictwie – **76** szt. na kwotę **18.000** zł), udzielono **67** pouczeń ustnych w zakresie przestrzegania ustawy – Prawo o miarach, oraz skierowano **4** wnioski o ukaranie do sądów grodzkich,
- w zakresie przestrzegania ustawy Prawo probiercze zgłoszono do prokuratury **1** zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.

Wyżej zaprezentowane wyniki kontroli dobitnie wskazują na konieczność prowadzenia przez BSN dalszych kontroli, m.in. w celu ochrony praw konsumentów, ochrony środowiska itp.

Tabela nr 1 – kontrole stacji paliw

Jednostka organizacyjna	Liczba skontrolowanych stacji paliw	Liczba skontrolowanych odmierzaczy				Nałożone mandaty		Wnioski o ukaranie do sądów grodzkich
		OGÓŁEM	metrologicznie	formalnie	wycofanych z użytkowania	sztuk	kwota (zł.)	
BSN	613	6.274	1.382	4.892	329	134	35.000,-	1
Udział w %			22,0	78,0	5,2			

Tabela nr 2 – kontrole jednostek handlowych ogółem

Jednostka organizacyjna	Liczba skontrolowanych jednostek	Liczba sprawdzonych wag	Liczba wag, które utraciły ważność legalizacji	Inne nieprawidłowości	Nałożone mandaty		Wnioski o ukaranie do sądów grodzkich
					sztuk	kwota (zł.)	
BSN	302	1.302	164	140	80	15.350,-	1
Udział w %			12,6	10,7			

Tabela nr 3 – kontrole stacji kontroli pojazdów

Jednostka organizacyjna	Liczba skontrolowanych jednostek	Liczba przyrządów pomiarowych objętych kontrolą	Liczba zakwestionowanych przyrządów - ogółem	w tym:			Nałożone mandaty	
				analizatory spalin samochodowych	mierniki poziomu dźwięku	manometry do pomiaru ciśnienia w ogumieniu pojazdów mech.	sztuk	kwota (zł.)
BSN	372	1.092	149	49	40	60	88	20.400,-
Udział w %			13,6					

Tabela nr 4 – kontrole firm dokonujących montażu instalacji przystosowującej typ pojazdu do zasilania gazem

Jednostka organizacyjna	Liczba skontrolowanych jednostek	Liczba sprawdzonych analizatorów spalin samochodowych	Liczba analizatorów, które utraciły ważność legalizacji	Nałożone mandaty		Wnioski o ukaranie do sądów grodzkich
				sztuk	kwota (zł.)	
BSN	206	188	99	92	26.000,-	2
Udział w %			52,6			

Tabela nr 5 – kontrole urzędów pocztowych

Jednostka organizacyjna	Liczba skontrolowanych urzędów pocztowych	Liczba sprawdzonych wag	Liczba wag, które utraciły ważność legalizacji	Inne nieprawidłowości	Nałożone mandaty	
					sztuk	kwota (zł.)
BSN	289	1.302	85	55	32	5.100,-
Udział w %			6,5	4,2		

Tabela nr 6 – kontrole probiercze

Jednostka organizacyjna	Liczba skontrolowanych jednostek – ogółem	w tym:		Liczba zakwestionowanych wyrobów - ogółem	w tym:		Nałożone mandaty		Liczba spraw skierowanych do prokuratury
		sklepy	zakłady		ze złota	ze srebra	sztuk	kwota (zł.)	

Sporządzono:

w Wydziale Kontroli
Przyrządów Pomiarowych BSN

Zatwierdził:

Prezes
Głównego Urzędu Miar

Włodzimierz Sanocki